

Kultur

Tonsättaren som dog i Ryssby väcks till liv igen

3 augusti 2026 18:00

Kompositören Johan Helmich Roman begravdes i Ryssby utanför Kalmar 1758.

Söndagens konserten "Lustgård i ödemarken" på Kalmar slott målar ett personligt och musikaliskt porträtt av en bortglömd nytänkare.

Barocken, berättande och ett nykomponerat verk binds samman till en stämningsfull helhet, enligt recensenten Lena Svensson.

- **Lena Svensson**
- [Lena Svensson](#)

Detta är en recension i Barometern OT. En recension är en subjektiv bedömning av en företeelse eller ett verk.

[Öppna bild i helskrmsläge](#)

Anna Jankert berättade om kompositören Johan Helmich Romans liv i "Lustgård i ödemarken".

Bild: SUVAD MRKONJIC

"Lustgård i ödemarken"

En hyllning till Johan Helmich Roman

Var: Gröna salen, Kalmar slott.

När: Söndagen den 2 augusti.

Arrangör: Föreningen Chronotopia.

Musik: Roman, Händel, Vivaldi, Gurstad-Nilsson, med flera.

Med: Eleonora Poignant, sopran; Cecilia Lindwall, sopran; Didier Linder, basbaryton

Musikalisk ledning och arrangemang: Bo Wannefors, piano, cembalo; The Nordic Baroque Band, Oskar Werninge, teorbo, gitarr.

Berättare: Anna Jankert.

Publik: Runt 100 personer.

Övrigt: Konserten framfördes även den 1 augusti på Vida konsthall, Öland.

[Visa mer](#)

”Lustgård i ödemarken” är en hyllning till Johan Helmich Roman, 1700-talskompositören som ibland kallas ”den svenska musikens fader”. Gröna salen på Kalmar slott fylls på söndagskvällen av barockens musik. Roman står i sällskap med en rad av barockens storheter, och han fyller sin plats väl. ”Lustgård i ödemarken” ger ett personligt porträtt där vi får förnya bekantskapen med musikern och nytänkaren i svenskt musikliv på 1700-talet.

Johan Helmich Roman föddes i Stockholm 1694 och dog på familjens gård Lilla Haraldsmåla, Ryssby socken, 1758. Han kom från en musikerfamilj och framträdde vid hovet redan som sjuåring.

[Öppna bild i helskrämsläge](#)

"Lustgård i ödemarken" i Gröna salen på Kalmar slott.

Bild: SUVAD MRKONJIC

Prinsessan Ulrika Eleonora blev intresserad av den skicklige violinisten och hon, som syster till Karl XII, fick kungen att bevilja en bildningsresa för Johan Helmich ut i det kulturella Europa. Hon var hans främsta beskyddare i mer än trettio år.

Därigenom fick Roman kontakt med det europeiska musiklivet. I London mötte han den store Händel och fick delta i ett pulserande musikliv och det blev livsavgörande. Roman tog med sig synen på musiken hem till hovet, fick uppdrag som ledare för Kungliga Hovkapellet och införde utbildning för musiker.

Men det politiska läget förändrades. Stödet för Roman minskar. Hans personliga sorger där första hustrun, när även den andra livskamraten dör i barnsäng och hans egna hälsoproblem, påverkar troligen och han flyttar från Stockholm till Småland och Lilla Haraldsmåla, som han kallade "ödemarken".

[Öppna bild i helskränsläge](#)

Under "Lustgård i ödemarken" spelades det ovanliga lutinstrumentet teorb.

Bild: SUVAD MRKONJIC

Gröna salen fylls av en tät stämning, musik och ord som berör in i hjärtat, under den två timmar långa konserten. Skådespelerskan Anna Jankert berättar om Romans liv personligt och engagerande. Vi kommer Johan Helmich nära. Det finns inget porträtt av Roman, bara en målning som man gissar kan vara han.

Andra akten inleds med ett nykomponerat verk med musik och libretto av Hans Gurstad-Nilsson. "Det klingar i mull", en titel med många betydelsefulla associationer. Kontakten mellan himlen, jorden och underjorden binds samman i världsträdet Yggdrasil och musiken är linjen och skärningspunkten. Musiken som en dröm och ett möte mellan sorg, längtan, skaparlust och skaparkraft, och naturen.

Hans Gurstad-Nilssons verk med fem scener har drag av en kort opera och lyfter oss ur 1700-talet. Och det blir något av ett tidlöst möte med Roman, och med musiken som är evig, gudomlig.

[Öppna bild i helskrämsläge](#)

Gröna salen på Kalmar slott var nära fullsatt.

Bild: SUVAD MRKONJIC

Sopranerna Cecilia Lindwall och Eleonora Poignant och basbaryton Didier Linder är lysande, med sin inlevelse och dramatiska känsla. The Nordic Baroque Band är bland Nordens främsta inom tidig musik. Oskar Werninge följer lyhört och med känsla på teorb och gitarr, Bo Wannefors leder vid cembalo och piano. Ett vackert utformat program ger också publiken en fyllig bakgrund till konserten.

Romans porträtt blev inte målat i olja. Men med "Lustgård i ödemarken" får vi en levande bild av en människa, en flödande kreativ och skapande musiker, som trots personliga sorger och motgångar överlämnade ett rikt arv och en skatt av musik till oss alla.

Dela artikeln

- **Lena Svensson**